

HEARTLAND ALLIANCE

INTERNATIONAL

پێکێخراوا هارتلاند ئەلەینس یانێف دەولەتی

دادوهری یاسنیلان

KNOW YOUR RIGHTS

مافی خوۆ بزانه

Protect the Future :

Juvenile Justice Reform in Iraq

پروژی پاراستنا داھاتی :

چاکسازی دادوهری یا سنیلان ل عێراقی

HEARTLAND ALLIANCE INTERNATIONAL

سلیمانی: تاوهری جاف ، ئەۆمی دووهم

053 322 3339

ههولێر: گوئدی ئیئالی، خانووی ژماره 227

0771 405 0989

www.heartlandalliance.org

بوۆ ب دەست ههئینانا ئان خزمهتگوزاریین یاسایی ل سهری دیارگری،

ههقیقدارین پهیوهندی ب ئان دهزگههان بکهن

به‌غدا: پێکێخراوا فریابه‌وتنی میلی: (PAO)

erevan.lawyer2@gmail.com

00964 (0) 750 431 6986

دهۆک: پێکێخراوا فریابه‌وتنی میلی: (PAO)

baghdadpao@gmail.com

00964 (0) 781 007 1849

ههولێر: پێکێخراوا (مه‌سه‌له) بوۆ په‌ره‌پێدانی توانا مروییه‌کان: (Al-Mesala)

00964 (0) 751 533 1316

hazim@almesalla.net

به‌سه‌ره: کوۆمه‌له‌ی (ئهل مه‌ناهل) بوۆ په‌ره‌پێدانی به‌ ئشان: (Al-Manahil)

00964 (0) 771 192 3298

almanahilwd@gmail.com

سلیمانی: سه‌نته‌ری په‌ره‌پێدانی دیموکراسی و مافی مروؤف: (DHRD)

00964 (0) 751 502 1804

dhrd2002@yahoo.com

053 329 2431

رۆلی داواکاری گشتی چیه؟

داواکاری گشتی رۆلێکی کاریگەر دبینیت د گرتنی کرنا مافیین سنیلان و پێگرتن ل سڤکاتی پێ کرن و ئەشکه‌نجه‌دان و چۆلێندنی سکاڵا دژی ئەنجامده‌ران د هه‌می قوناغین دادگه‌هکردنی دا ، و تانهدان ل هه‌ر بریارو کریاره‌کی د ده‌می هه‌کولینی و دادگه‌هکردنی دا ده‌ردکه‌فیت و ئەگه‌ر ل به‌رچا‌ف وه‌رنه‌گرت دروستیا جی به‌جی کرنا یاسایی ، هه‌روه‌ها‌بو چا‌م‌دیری کردن لسه‌ر ده‌زگه‌هین چاکسازی و وه‌رگرتنا سکا‌لایی سنیلان و خیزانیت وان و دی‌ف دا‌چوون .

رۆلی توێژه‌ری کوۆمه‌لایه‌تی :

توێژه‌ری کوۆمه‌لایه‌تی رۆلێکی سه‌ره‌کی و گزنگی هه‌ی د پرۆسا دادوهریا سنیلان ، کو رادییت ب ئەنجام دانا هه‌ئسه‌نگاندنا بارودوخی ته‌ندروستی و عه‌ق‌لی و ده‌روونی یی سنیلان ، هه‌روه‌سا ئاماده‌کردنا راپۆرتا کو چه‌ند پاسپاردین دیاریکری بخه‌فه‌دگریت و پێشکه‌شکردن بو دادگه‌ها هه‌کولینی و دادگاها تایبه‌تمه‌ند ب سنیلان ، ب جوهره‌کی هاریکار بن ل هه‌لبێزارتا ریکین گونجاو(ته‌دبیر) بو بارودوخی سنیلان لاده‌ر .

رۆلی پارێزه‌ر

- بوونا پارێزه‌ری د قوناغا هه‌کولینی و دادگه‌هکردنی دا گره‌نتی په‌ بوو دادبینه‌که‌ ره‌وا ، دادگه‌هکردنا سنیلان بێ ئاماده‌بوونی پارێزه‌ر ب پوچه‌ل ده‌یته‌ دانا .
- پارێزه‌ری مافی هه‌ی کو په‌یوه‌ندی ب بریکارداری سنیل بکه‌ت و بتنی گوهری خو بده‌تی سه‌باره‌ت ب روودانیت داوایی و گه‌فتوگۆی دگه‌ل بکه‌ت لسه‌ر دانانا پلانا به‌رگری یا‌گونجاو .
- پارێزه‌ری مافی هه‌ی کو سه‌رحه‌م به‌لگیت ناو دۆسێ ته‌ماشابکه‌ت ب کاته‌کی گونجاو به‌ری ده‌سه‌پێکرنا دادبینی .
- پیتقیه‌ لسه‌ر پارێزه‌ری کو هه‌می هه‌ولێن خو‌بخیته‌ به‌رده‌ست بو به‌رگری کردن ژ بریکارداری خوو .
- دقیت دادگه‌ها سنیلان یارازی بیت بو به‌رگری کرنی ژ سنیلی سه‌ره‌په‌شتیاری وی یان ئیک ژ نیزیکی (کس و کارین) وی یان ئیک ژ نینه‌رین دامه‌زراوین گشتی یی کو بریکارنهماک نعیسای هه‌بیت ، به‌رچا‌ف وه‌رگرتنا هوکمی مادده‌ی ١٤٤ ژ یاسا بنه‌مایین دادگه‌ها سزایی .(ماده‌ی ٦٠ ژ یاسا چا‌م‌دیریکردنا سنیلان) .
- لسه‌ر پارێزه‌ری ده‌ستنیشانکری پیتقیه‌ ئاماده‌بیت ل دانیشتنیت دادگه‌هکردنی و به‌رگری ژ توموتبار(بریکاردار) ی بکه‌ت یان پارێزه‌ره‌کی پیش خو‌فه‌ دانین .ماده‌ی ١٤٤ ژ یاسا بنه‌مایین دادگه‌ها سزایی .

ل بېرا ته‌بیت :

پارێزه‌ر باوه‌پیکریه و به‌رپرسیاره ژپاراستنا وان نه‌تییا و زانیاریا کو ب ریکا کاری خوو دبینیت ل هه‌ر ده‌مه‌کی که‌مه‌ترخه‌می کر ژ ئەرکیت خوو ژ پاراستنا نه‌تییا و وان زانیاریا یان سه‌رپێچیا بنه‌ماییت تایبه‌تمه‌ندیه‌تی کر، یا پیتقیه‌ متمانه‌ ب پارێزه‌ری به‌کی و ب زیترین وه‌خت پارێزه‌ری خوو ئاگه‌هدار به‌کی به‌مه‌به‌ستا بینین و باس کردنا که‌یسی خوو ب شیوه‌کی وورد هه‌روه‌سا باس کردنا وان کرپاری یی سه‌ری ته‌ هاتین د وه‌ختی هه‌کولینی دا ب راستگوویی و بیلایه‌تی .

هه‌ر پارێزه‌ره‌ک سه‌رپێچی بکه‌ت د ئەرکی پیشه‌یی و ئا‌کاری یان که‌مه‌ترخه‌می بکه‌ت د جی به‌جیکرنا کاری خودا دی توشی لیهرسینا به‌رز ره‌فتارکردن بیت ژ لای سه‌ندیکا پارێزه‌ران هه‌ یان توشی لیهرسینه‌وه‌ی تاوانکاری یان مه‌ده‌نی دی بیت ل به‌رده‌م دادگاها تایبه‌تمه‌ند .

چ وهخت دا مندال یان سنیل په‌رته‌وازه ده‌یته دانان؟

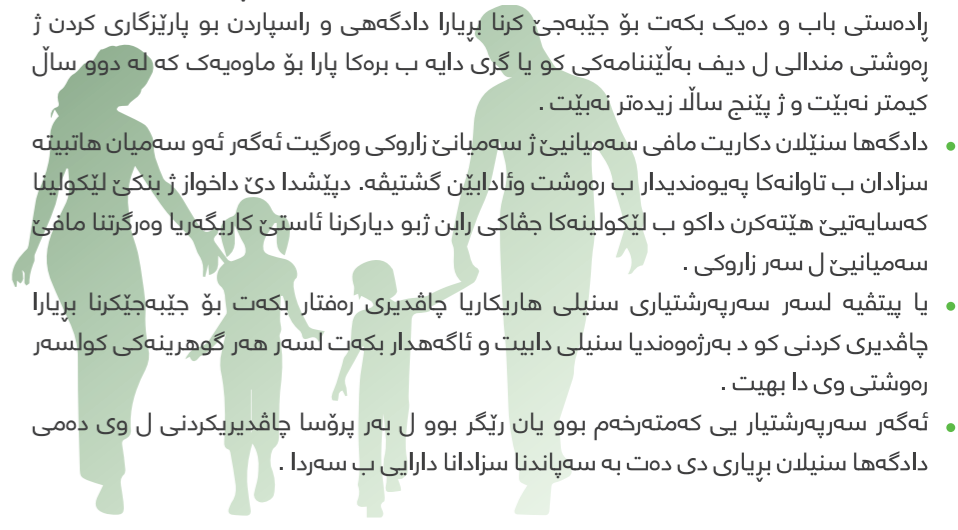
- ئەگه‌ر ها‌ته‌ دیتن کو خاز خازوکی دک‌ر ل جه‌ین گشتی یان ژ قه‌ستا خو ب بریندار یان کیم ئەندام ده‌ریخست یان په‌نا بوۆ فیل کردن بر بوۆ راکێشانا سوۆزا خه‌لکی ب مه‌به‌ستا خازخازوکیی .
- ئەگه‌ر کاری بو‌یاغ کردنا پێل‌فا یان فرۆشتنا جگه‌را یان هه‌ر کاره‌کی دی کو توشی تاوانین بچیک ده‌که‌ت و ته‌مه‌نی ١٥ سا‌ل که‌مه‌تر بوو .
- ئەگه‌ر جه‌ی نیشته‌جیی یی دیارکری نه‌بوو یان جه‌ین گشتی ب کارئینان بو نیشته‌جی بوونی .
- ئەگه‌ر هۆیه‌کی رێگا‌پێدراو نه‌بوو بوۆ دابینکرنا ژیان و گوزه‌ران یان به‌خێوکه‌ر یان سه‌ره‌په‌شتیاری نه‌بوو .
- ئەگه‌ر بێ هۆکار ما‌ل یان نه‌و جه‌ هیلا کو تیبیدا دانا‌بوو بێ پاساوکیی گونجاو .
- ئەگه‌ر هه‌ر کاره‌ک یان پیشه‌یه‌ک ئەنجامدا دگه‌ل که‌سانیت بیانی (ژ ده‌ره‌ی خیزانی) .

چ وهخت دا مندال یان سنیل ب لاده‌ر ژ ره‌فتار ده‌یته دانان؟

- ئەگه‌ر ل جه‌ی له‌شفروۆشیی یان قومارخانه‌ یان یانیت مه‌ی خانی کاربکه‌ت .
- ئەگه‌ر تیکه‌لیا مندالیت په‌رته‌وازه‌ یان به‌ده‌هفتار بکه‌ت .
- ئەگه‌ر ل ژیر ده‌سته‌هلاتا سه‌ره‌په‌شتکاری یان خیزانا‌خوو ده‌رکه‌ت .

ئه‌ری ئەرکیت سه‌ره‌په‌شتیاران (باوان /خێزانه‌کان) چنه‌؟

- سه‌ره‌په‌شتیار توشی سزای دارایی یان به‌ند کردن دیت ئەگه‌ر که‌مه‌ترخه‌م بوو ل چا‌م‌دیری کردنا مندال یا سنیل ب جوهره‌کی که‌ ببیته‌ ئەگه‌ری په‌رته‌وازه‌ بوون یا لادانی ره‌فتار ، یان ئەف که‌مه‌ترخه‌مییه‌ ببیته‌ ئەگه‌ری ئەنجامدانا که‌تن یاخود تاوانی به‌ ئەنه‌سه‌ت یان ببیته‌ پال‌داناسنیل به‌ره‌ف په‌رته‌وازه‌بوون و لادانی ره‌فتار .
- سه‌ره‌په‌شتیاران به‌رپرسیاردین ل ده‌می مندالیت وان کو ل خار ته‌مه‌نی (١١) سا‌لیی کرده‌وه‌کی ئەنجامده‌ن که‌ یاسا سزای بو‌داناوه ، دق‌ی حاله‌تی دا دادگه‌ه دشی‌ت بریاری بده‌ت کو مندال راده‌ستی باب و ده‌یک بکه‌ت بوۆ جیبه‌جی کرنا بریارا دادگه‌هی و راسپاردن بو پارێزگاری کردن ژ په‌وشتی مندالی ل دیف په‌لێنانه‌کی کو یا گری دایه‌ ب به‌رکا پارا بو ماوه‌یه‌ک که‌ له‌ دوو سا‌ل کیمتر نه‌بیت و ژ پێنج سا‌ل زیده‌تر نه‌بیت .
- دادگه‌ها سنیلان دکاریت مافی سه‌میانیی ژ سه‌میانیی زاروکی وه‌رگیت ئەگه‌ر نه‌و سه‌میان هاتیبته‌ سزادان ب تاوانه‌کا په‌یوه‌ندیار ب ره‌وش و ئادابین گشتی‌فه‌ .دی‌شدا دێ داخواز ژ بئکی لێکولینا که‌سایه‌تیی هێته‌کرن داکو ب لێکولینه‌کا جفاکی رابن ژبو دیارکرنا ئاستی کاربگه‌ریا وه‌رگرتنا مافی سه‌میانیی ل سه‌ر زاروکی .
- یا پیتقیه‌ لسه‌ر سه‌ره‌په‌شتیاری سنیلی هاریکاریا چا‌م‌دیری ره‌فتار بکه‌ت بوۆ جیبه‌جیکرنا بریارا چا‌م‌دیری کردنی کو د به‌رژوه‌ندیای سنیلی دابیت و ئاگه‌هدار بکه‌ت لسه‌ر هه‌ر گوهرینه‌کی کولسه‌ر ره‌وشتی وی دا به‌یت .
- ئەگه‌ر سه‌ره‌په‌شتیار یی که‌مه‌ترخه‌م بوو یان رێگر بوو ل به‌ر پرۆسا چا‌م‌دیریکردنی ل وی ده‌می دادگه‌ها سنیلان بریاری دی ده‌ت به‌ سه‌پاندنا سزادانا دارایی ب سه‌ردا .

مافی خو بزانه

پروژی پاراستنا داھاتی ، چاکسازیا دادوهری یا سنیلان ل عێراقی

پروژی پاراستنا داھاتی ھەولddەت بو ئەنجامدانا چاکسازیا دادوهری یا سنیلان ل عێراقی ب رڤکا کارکردن ل ھەر پینچ پارێزگەھین: (بەغدا ، بەسرە ، ھەولێر ، دەھۆک ، و سلێمانی) وھەول ددەت ل پیناو باشتەر کردنی پابەند بوون ب پێوھەرین نیف دەولەتی و ئەو یاسا نیشتمانی کو پەيوەندی ب سنیلین سەرپېچیا یاسایی کری ھەيە ، ھەروەسا رەخساندنا ریکا ل بەردەم گرووپین لئواز بو گەھشتن بو دادپەروەری کو منداڵ و ھەرزەکاران بخو ئەدگرڤت.

رێکخراوا ھارتلاند ئەلینس یانئف دەولەتی (HAI) ب ھەفکاری ھاوبەشە ناف خۆییەکان ب رڤگا فی پروژی ھەول ددەت کو کۆمەلەکا سیاسەت و پرنەسیپین ئاراستەکری پێشناز بکەت بو جیگرین دەستبەسەرکردنی و خراب مامەلە کردن دگەل سنیلان؛ ھەروەسا پەرەپدانا شیانین دادوهران و ئەندامین داواکاری گشتی و کارمەندان و ھێزین جێبەجێ کردن و توێژەرین کۆمەلایەتی، ھەروەسا ھەولddەت بو باشترکردنا شیوازی کارکردنا رێکخراوین ناحکومیەکان، پارێزەرین تاییبەتمەند و باشکردنا ئەنجامدانا کاری وان ،ھەروەسا کارکردن بو جێبەجێ کرنا پروگرامی داکوکیکردن و پیش کیشکرنا خزمەتگوزارین یاسایی، لی گەریان ل دور یاساين نیشتمانی یت تاییبەت ب سنیلان ، ئەف پروگرامە ب پالڤشتی یا دارایی یەکیتی ئەوروپا جێبەجێ دەکرڤت.

ئەف خزمەتگوزارین یاسایی ین ل خاری بئ بەرامبەر پێشکیش دکەین د کەیسى سنیلان دا:

- پیش کیشکرنا پالڤشتی یا یاسایی بو سنیلان و دگەل بوون د کاتی لیکولینی دا.
- نوینەرایەتی کردنا سنیلان و بەرگری کردن ژ وان لەبەردەم دەسەلآتین دادوهری یت تاییبەتمەند.
- پەيوەندیین بەردەوام دگەل سەرپەرشتیار یانکو دەیک و باب و پیش کیشکرنا راویژکاریا یاسایی یاپڤشتی.
- پەوانە کردن بو رێکخراوین پەيوەندیدار.

<p>ئامادەکرن و چاپکرنا کر فی بەلgefکرنی ب پالڤشتی یا دارایی یەکیتیا ئەورویا ھاتیە ئەنجام دان. زانیارین ناف ئەم بەلgefکرنی بتنی رێکخراوا (HAI) یا ژى بەرپرسیارە و بە ھیچ شیۆھەیکى گوزارشت ل بوچوونا ئەکڤتئا ئەروپا ناکەت.</p>
<p>This document has been produced with the financial assistance of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of the HAI and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.</p>

مافیین سەرەکی ین سنیلان

سنیل کئیه؟

سنیل ل دیف پیناسا یاسایی ھەر کەسەکی بخوفەدگرڤت کو تەمەنى 11 سالی تمام کرڤیت و 1۸ سالی تمام نەکرڤیت ل ھەرڤما کوردستانی، ۹سالی تمام کرڤیت و 1۸ سالی تمام نەکرڤیت لە ناغەراست و باشووری عیراقی .

ئەری چیدییت لڤر سینا یاسایی ژ کەسەکی بکەن کو ژ تەمەنى بەرپرسیارڤەتیا تاوانی نەگریت؟

یاسایا دیارکرنا تەمەنى بەرپرسیارەتیا تاوانی ل ھەرڤما کوردستانی ژمارە 1۴ ی ساللا ۲۰۰1 ، تەمەنى بەرپرسیارەتیا تاوانی ب تمام کردنا (11) سالیی یا دانای ، ل دیف بەندى (۲) دڤیت :

- بەرپرسیارڤتی تاوان لە ئەستۆ ناگیرڤت بو ئەو کارانەى کە لە لایەن منداآلنی کەمتر لەو تەمەنە ئەنجام دراوہ .
- ناڤیت ھیچ منداآئکی کەمتر لەو تەمەنە دەسگیر بکرڤت یان راگیرڤت یاخود لیکۆلینەوہى لەگەلدا بکرڤت .

مافیین سنیلان د وەختی دەستەسەرکرنی و فەکولینا سەرەتایی :

- ✓ سنیلی دەستەسەرکری دڤیت ئیکسەر رادەستی پۆلیسین سنیلان بکەن ل وان جھین پولیسین سنیلان جھى خو ھەيە ، ئەگەر ژ لایی ھەر ھێزەکا دی یا ئەمنى فە ھاتە دەستەسەرکرن، ب مەبەستا ئەنجام دانا فەکولینی دگەل دا پیتفیه سنیلی دەستەسەرکرن د زیترین وەخت دا پەوانەبکرڤت بو دادوهری فەکولینا سنیلان .
- ✓ پڤویستە ئیکسەر سەرپەرشتیارین سنیلی ئاگەھداربکەن لسەر گرتن و ھۆکار و جھى دەستەسەرکنا سنیلی .
- ✓ سەرپەرشتیار دڤیت سنیلی ببینڤت و ریکی بدەنى ئامادەبیت د فەکولینی دا و دڤیت بەرگریی ژى بکەت ل دیف بەندى (1۰) ژ یاسا چاغدیریا سنیلان .
- ✓ سنیلی مافی بیدەنگ بوونى ھەيە، ل دیف بەندى (1۲6 / ب) ژ یاسا بنەمايین دادگەھا سزایی و دڤیت پارێزەر بکەتە نوڤنەرى خو .
- ✓ ناچیبیت سنیل توشى ھيچ جۆرە فشارەکی و زۆرى لیکردنەکی ببڤت بو دانا ھندەک زانیاریا کوپشتى ھنگى دژى وى بەینە ب کار ئینان ل دیف بەندى (1۲۷ و ۲1۸) ژ یاسای بنەمايین دادگەھا سزایی .
- ✓ سنیلی مافی سەردانا پزیشکی تاییبەتمەند ھەيە بو پشکینیا بارى جەستەيى و دەروونى پروونکردنا کاریگەرى ل سەر بەرپرسیارەتیا سزایی و کاریگەرى بو ئەنجامدانا تاوانی ل دیف بەندى ۳ مادەى 1۴/آ ژ یاسایا چاغدیریا سنیلان .

ئەشکەنجەدان تاوانە، ل دیف یاسایی سزا یى بو ھاتیە دانان

ئەشکەنجەدان تاوانە و سزا یى بو ھاتیە دانان ل دیف ماددى ۳۳۳ ژ یاسایا سزادانا عیراقی و ھەروەسا یاقەدەغەکریە ل دیف ماددى ۳۷ برگا چ ژ دەستوورى عیراقى، ب جوهرەکی رڤکی دگرڤت ژ بکارئینانا ھەر شیوازەکی ژ شیوازین ئەشکەنجەدانى و توندوتیژیی و خراب مامەلەکردن و شکاندنا کەرامەتا ھەر مرؤفەکی ل ژڤر ھەر بارودۆخەکی دا بڤت ھەروەسا ئەشکەنجەدان، ناچارکرنا جەستەيى و دەروونى ژى بخوفەدگریت .

مافی پاراستنا تاییبەتمەندڤتی ل دیف ماددى63یى یاسایا چاغدیریا سنیلان

پاراستنا داتا و زانیاریین تاییبەت ب سنیلان فە ژ بەلgefکرنى و ئاشکرا نەکرنى بو چ کەسا یان لایەنەکی ریک نەداییتی بو دیتنى ل ھەمى قوناغین فەکولینى و دادگەھەکردنى و ھەروەسا رڤکی نادەن بو وەرگرتنا پەنجەمۆر و فەکرنا دۆسیەى تاوان بو سنیل .

مافیین سنیلی د ماوی فەکولینی و دادگەھکرنی دا :

- **پەيوەندى کردن ب سەرپەرشتیاری سنیلی و رڤدان بو بینا وى و ئامادەبوون ل دانیشتنیت فەکولینی دا .**
- **فەکولین دگەل سنیلی دەیتە کرن د وەختی حازربونا سەرپەرشتیار و توێژەرى کۆمەلایەتى ھەروەسا (پارێزەر ئەگەر سنیل بخازیت) .**
- **دانیشتنیت فەکولینی نهینی دەینەکرن و رڤکی نادەن بو ئامادەبوونا چ کەسین دى ژبلى وان کەسین یاسایی ریک دایی .**
- **ئاگەھدارکرنا سنیلی ب زمانەکی سادە کو تییگەھیت سەبارەت وان گونەھین کو ئاراستەى وى کرین و ئەو پروداوین کو ل وى بارودوخى فەکولین دگەل ھیتە کرن و ئەو رڤوشوڤنیت کو پەنگە دادوەر ل بەرامبەر سنیل بییگرڤتە بەر .**
- **تییگەھاندنا سنیل ل مافیین بنەرەتى ین دەستوورى و یاسایی کو بریتین ژ :**

- ✓ مافی بڤدەنگبوون .
- ✓ مافی گریمانیا بڤتاوانیى .
- ✓ مافی رڤزگرتن لە بنەمایى پروبەرپووبوونى بو رەتکرنا وى گونەھا داپە پشت و گفتوگۆيى دگەل شاهدین سەلماندن و پڤشکی شکرنا شاهدین دژ .
- ✓ مافی دیتنا ھەمى بەلگیت ناف دۆسڤى ھەپە (گوتنیت گونەھبارى و دادخواز و شادا) .

- **دیماھیک ئینان ب فەکولینی ب زیترین وەخت کو ژ ۲۴ دەمژمیرا زیدەتر نەبڤت ، بو پاراستنا ئابرووی سنیل و رڤگرتن ل ناوزراندنى سنیل د وەختی دیارکرنا بى گونەھیا وى ژ وى تاوانا کو فەکولین دگەل ھاتیە کرن .**
- **بکارنەئینانا چ فشار و زۆرلایکرنەکی بەرامبەرسنیلان بو نەچارکرنى ل دانپڤدانا و دانا زانیاریا کو پاشى ل دژى وى بەینە ب کارئینان و پرسیار ژى بەیتە کرن سەبارەت ئەوى چەندى کو ئەرى توشى ھەر جۆرە فشارەکی بوڤە .**
- **سنیل دڤیت داخازا پزیشکی تاییبەتمەند بکەت بو پشکینیا بارى جەستەيى و ژڤرى و تەندروستى و دەروونى .**
- **مافی بەرچاف کرنا بەرژوہەندیا بلند یا سنیلان ب ھەر ریکەکا بەیتە بەر، ب تاییبەت مافی مانا وى دگەل کەسوکارین وى و بکار نەئینانا سنووردارکرنا ئازادیا وى بتنى ئەگەر ھات و چ ریکین دى (تدبیر) نەبوون ئەف ریکە (تدبیر) دى بیتە دیماھیک ریک .**
- **مافی تانەدان ل بریاریین دادوهرى و تانەدان لە بریاریین ل بەردەم دەسەلآتەھلاتا دادوهریا بلندتر .**

ئەرى ئەو رڤوشوڤین (تدبیر) چنە یت دادگەھ بریاری لسەر ددەت ژ ئەنجامى دادگەھ کردنا

سنیل؟

- نازادکردنا سنیل بئ مەرچ (نازادکردنا ب ئیک جارى) ؛ ئەفەژى ل وى دەمى نەشیا تاوانى
- بسەلمینیت یان نەبوونا بەلگیت پڤش کیشکری یت پڤشتى .
- دانان ل بن چاغدیریکرنا رەفتار .
- دانان ل ئیک ژ بنگەھین تاییبەت ب چاغدیریا سنیلان .
- نازادکرنا ب مەرچ . سنیل دڤیت داخازا نازاد بوونا ب مەرچ بکەت پشتى تمام کرنا ۳/۲ ژ سزای و پشتى پڤشکیش کرنا راپۆرتا توێژەرى کۆمەلایەتى ل چاکسازیا سنیلان لسەر باشبوونا رەفتار ، ژ وان تاوانیت نازادکرنا ب مەرچ بخوفە دگریت .

ئەرى مافیین سنیل چنە دەمى دانانا وى ل بنگەھین چاکسازيى ؟

- مافی جداکرنى ژ مەزنان .
- مافی پەيوەندى کرنى ب دنیايا ژ دەرڤە .
- مافی دەست فەئینانا پیداوېستیت تەندروستى و دەرونى و دەرمان .
- مافی دەست فەئینانا خارنا پیتشى ب بر و جوړى جیواز .
- مافی دەست فەئینانا جھى نفستنى یى پیتشى و کەلوپەلین پاقرکردنى.
- مافی ھواگوهرینی خودانا بەر ھەتافی ووەرزشکردنى .
- مافی بەردەوامبوون ل خاندنى و چوونا قوتابخانى .
- مافی مفا وەرگرتن ژ پروگرامین راھئینان و ئامادەکردن بو ناف کۆمەلگەھى .
- مافی پاراستنى ژ توشبونا ھەر شیوازەکی خراب رەفتارکردن ، مافی تۆمار کردنا سکالڤیا یاسایی .
- مافی پاراستن ژجیاوازیا ل رەفتارکردن و وەرگرتنا پیداوېستیا ل دیف بنەمايین پەگەز و زمان و پەنگ و پەچەلەک و ھزر و بیرین سیاسى .

مافیین تاییبەت ب سنیلین مى

- دانانا وان ل جھین جدا ژ رەگەزى نیر .
- دڤیت بتنى ژلایی رەگەزى مى فە پشکینین بو بەیتە کرن .
- وەرگرتنا ریکین پیتشى بو پاراستن ژ توندتیزى و گڤچەل پیکردنى سیکسى .